

Prețurile la energie sunt mari din cauza lipsei investițiilor în capacitățile de producție

16 iunie 2021

Factura la energia electrică reflectă evoluția de pe piețele de energie, interne și internaționale, lipsa investițiilor în capacitățile de producție și costurile ridicate ale certificatelor de CO2, se arată într-un comunicat al Asociației Furnizorilor de Energie din România (AFER), remis, miercuri, AGERPRES.

Asociația Furnizorilor de Energie din România - AFEER militează pentru o informare permanentă și corectă a consumatorilor în contextul liberalizării piețelor de energie (electrică și gaze naturale), atât din partea autorităților, cât și din partea participanților la piață.

"Constatăm că furnizorii de energie sunt catalogați ca fiind vinovații pentru problemele apărute pe fondul liberalizării, în ceea ce privește facturile românilor. Nu suntem de acord și contrazicem ferm afirmațiile vehiculate în spațiul public, care nu au o bază justificată și, mai ales, nu pot fi generalizate. Furnizorii de energie nu sunt cauza pentru creșterile de prețuri la energie. Facem această afirmație cu simț de răspundere și venim cu argumente și cu explicații privind situația actuală din piața de energie, care este pe cât de complexă, pe atât de delicată", a afirmat Ion Lungu, președinte AFEER.

Un obiectiv important al furnizorilor este să își păstreze clienții și să atragă noi clienți prin asigurarea unei relații pe termen lung cu aceștia, în condiții reciproc avantajoase. AFEER, cu sprijinul companiilor membre, s-a angajat să continue Campania de informare a consumatorilor, inițiată în anul 2015, care se derulează sub deviza: "Un consumator protejat este un consumator informat!"

Astfel, AFEER, în numele companiilor membre, informează consumatorii că își pot alege furnizorul de energie electrică și oferta care li se potrivește cel mai bine pe tot parcursul anului, fără a fi supuși unei limitări de timp. Reamintim, totuși, că populația, care nu a trecut pe piața liberă de energie electrică, primește discountul asumat de furnizori doar până la 1 iulie.

În ceea ce privește gazele naturale, clientul casnic care nu își exercită dreptul de eligibilitate până la data de 30 iunie 2021 și nu încheie cu furnizorul actual sau cu un alt furnizor un contract în regim concurențial, va beneficia de oferta propusă de către furnizorul actual, iar contractul de furnizare a gazelor naturale aferent acestei oferte este considerat încheiat tacit începând cu data de 1 iulie 2021.

"Sfătuim consumatorii casnici de energie electrică și gaze naturale să aleagă cea mai bună ofertă, cea care li se potrivește cel mai bine! Înainte de a decide furnizorul de energie electrică sau gaze naturale, analizați cu atenție oferta de preț și condițiile asociate prețului de furnizare. Atenție la componentele de preț, la termenul și modalitatea de plată ale facturii sau la modalitatea de transmitere și de preluare a indexului contorului, precum și la bonitatea furnizorului. Trecerea de la serviciul universal la piața concurențială sau schimbarea ofertelor concurențiale nu afectează cu nimic alimentarea cu electricitate sau gaze a consumatorilor casnici", a mai spus președintele AFEER.

La rândul său, Cristian Culea, membru în Comitetul Director al AFEER, a precizat că este recomandat ca toți consumatorii să aleagă oferte pe piața liberă de energie, care să țină cont nu doar de preț, ci și de restul clauzelor prevăzute în contractul de furnizare.

"Cu toții plătim acum lipsa investițiilor în noi capacități de producție din anii trecuți și a predictibilității pe plan legislativ. Acestea, coroborate cu o cuplare a piețelor europene - implicit o aliniere a prețurilor - și cu cotațiile internaționale ale certificatelor de emisii (cu impact direct în costul de producție a unor producători de electricitate) vor continua să genereze fluctuații de preț în piața angro de electricitate și, implicit, în facturile clienților, pe tot parcursul acestui an. De aceea, este recomandat ca toți consumatorii să aleagă oferte pe piața liberă de energie, care să țină cont nu doar de preț, ci și de restul clauzelor prevăzute în contractul de furnizare. Este important să ne asigurăm, prin clauzele contractuale, că furnizorul își îndeplinește obligațiile care îi revin și să conștientizăm că de cele mai multe ori prețul ofertat arată și distribuția riscului între cei doi parteneri contractuali: furnizor și consumator", a declarat Cristian Culea, membru în Comitetul Director al AFEER.

În ceea ce privește prețurile din piața liberă, odată cu reluarea activităților economice după perioada de pandemie, acestea au început să se majoreze, nu numai în România ci în toată Europa. Situația actuală pe piața energiei este mai complicată: prețurile combustibilor, cărbune, gaze naturale, petrol s-au majorat pe toate piețele europene și,

În plus, datorită angajamentului clar al UE pentru decarbonare, prețul certificatelor de emisie a atins valori care nu erau de așteptat, în jur de 50 euro/tonă (comparat cu un preț de 21 euro/tonă în iunie 2020), iar, pentru viitor, se estimează tot o tendință de creștere.

Toate aceste creșteri se regăsesc și în prețul energiei electrice și de aceea nu ne putem aștepta ca prețurile la energie electrică și gaze naturale să fie apropiate de cele de anul trecut. De exemplu, la începutul lunii iunie a anului trecut, pe piața spot de energie electrică din România, la fel ca și pe piețele spot cu care suntem cuplați - Ungaria, Cehia și Slovacia - prețurile erau de 20 - 25 euro/MWh.

Acum, pe toate aceste piețe prețurile variază între 65 și 90 euro/MWh.

De asemenea, potrivit OPCOM, în lunile mai și iunie 2020, cota tranzacțiilor PZU din consumul net prognozat a fost de 50%, în timp ce în luna mai 2021, cota tranzacțiilor PZU din consumul net prognozat a fost de 54%, ceea ce reprezintă o creștere aproape nesemnificativă.

În plus, experiența multianuală arată că, în perioada de primăvară, când producția de energie din surse hidro, în general, crește datorită topirii zăpezii, prețurile din piața spot scad. Ceea ce nu s-a mai întâmplat anul acesta.

În ceea ce privește gazele naturale, gradul de interconectare existent și scăderea cererii au făcut ca, la mijlocul anului trecut, prețurile pe piața internă angro să fie de circa 55 - 60 lei/MWh, față de circa 120 - 125 lei/MWh în prezent.

"Ținem să reamintim că anul 2020 a fost profund afectat de criza sanitară, care a determinat o criză economică mondială. Evident, și România a fost afectată, din toate punctele de vedere, de la sănătatea populației, la sănătatea economiei. De aceea autoritățile au luat măsuri importante pentru a sprijini economia în contextul pandemiei. De exemplu, companiile și clienții casnici au avut posibilitatea de a amâna plata către furnizorii de utilități, adică și a facturilor la energie electrică și gaze naturale. Furnizorii nu au primit facilități, chiar dacă au fost grav afectați de scăderea economică", mai spun furnizorii.

Datorită scăderii consumului, furnizorii care au achiziționat în mod prudential energie din piețele pe termen lung pentru a o furniza clienților au înregistrat pierderi deoarece au trebuit să vândă energia neconsumată pe piețele pe termen scurt (piața pentru ziua următoare - PZU și piața intrazilnică) la prețuri mult mai mici față de cele la care a fost achiziționată în PZU. De exemplu, potrivit OPCOM, contractele cu livrare în luna aprilie 2020 încheiate pe Piața Centralizată pentru Contracte Bilaterale (adică energia cumpărată în avans de către furnizori pentru a o livra clienților în luna aprilie 2020) au avut un preț mediu de aproximativ 257 lei/MWh, în timp ce pe PZU prețurile medii în

aceeași lună au fost de circa 117 lei/MWh. Astfel, furnizorii au plătit un preț mai mult decât dublu față de prețurile din PZU. Această diferență, practic, această pierdere a fost preluată în cea mai mare parte de către furnizori.

"În România, companiile din sectorul energetic încep să-și asigure cantitățile necesare pentru anul care urmează de la mijlocul anului în curs. La mijlocul anului trecut, scăderea economică la nivelul întregii Uniuni Europene se apropia de 15 procente, încă aveam de-a face cu lockdown în multe țări, iar perspectivele erau suficient de sumbre, mai ales că ne confruntăm cu al doilea și al treilea val al pandemiei de coronavirus. Primul vaccin anticovid a fost aprobat în UE abia în decembrie 2020, iar campania de vaccinare a început abia în 27 decembrie. Sunt convins că mulți furnizori au luat în calcul toate aceste riscuri, de închidere temporară sau definitivă a unor activități economice și de o posibilă schimbare a portofoliului de clienți, având în vedere că anul 2021 a început cu revenirea la o piață total liberalizată pentru clienții casnici", a mai spus Lungu.

Pe de altă parte, în România există și o anumită inerție în preluarea în legislația națională a prevederilor reglementărilor europene.

Spre exemplu, deși Regulamentul UE 943 din 2019, care este obligatoriu și prevalează legii românești, prevede, referitor la contractele de furnizare pe termen lung, că sunt negociabile pe piețele extrabursiere, sub rezerva respectării dreptului Uniunii în materie de concurență, iar ANRE a definit ce se înțelege prin contracte pe termen lung, existența în Legea 123/2012 a unor prevederi contrare creează confuzii și participanții la piață sunt reticenți în a face astfel de tranzacții, prin care se pot acoperi unele riscuri.

Dar poate cel mai important aspect este acela că România nu mai poate să își asigure din surse interne necesarul de consum de energie electrică, la prețuri competitive. La gaze naturale, aproape întotdeauna am apelat la importuri. Astfel, toate acestea au influențat și vor continua să influențeze prețurile pe piața internă. De aceea este nevoie de investiții atât în producția de gaze naturale, cât și în cea de energie electrică!

De asemenea, este nevoie de o legislație stabilă și predictibilă, care să asigure securitatea în alimentarea cu energie sigură, durabilă, competitivă și la prețuri accesibile.

Atât furnizarea la clienții finali, cât și tradingul de energie (electrică și gaze naturale) sunt activități care, prin natura lor, implică un grad mare de risc, care crește cu atât mai mult într-un cadru legal impredictibil.

În plus, cea mai mare competiție pe piața de energie se regăsește în segmentul de furnizare în condițiile în care există 58 de furnizori către clienții finali de energie electrică și peste 70 către clienții finali de gaze naturale din România, ceea ce face, practic, aproape imposibile înțelegeri sau practici concertate, coordonate între acestea.

"Astăzi, asistăm la o revenire a prețurilor la energie electrică și gaze naturale odată cu revenirea economiei după anul 2020. Este un efect de pendul clasic: după o scădere abruptă urmează o creștere la fel de spectaculoasă și ne așteptăm ca, apoi, prețurile să ajungă la un echilibru. Pe PZU, prețul mediu în luna mai 2019 (înainte de pandemie) a fost de aproape 194 lei/MWh, în aceeași lună a anului 2020 (pandemic) - 120 lei/MWh, iar în acest an (post-pandemic) - 289 lei/MWh. De asemenea, pe Piața Centralizată pentru Contracte Bilaterale, prețul mediu la contractele tranzacționate în luna mai 2019 a fost de circa 278 lei/MWh, iar în luna mai 2021 - de 321 lei/MWh.

Suntem convinși că toate aceste explicații ale situației actuale sunt în măsură să demonstreze fără echivoc că furnizorii nu sunt cauza pentru actualele creșteri ale prețurilor la energie electrică și gaze naturale. De aceea respingem ferm orice încercare de a-i învinovăți pe toți furnizorii de practici necinstite și împovărătoare pentru clienții lor", subliniază comunicatul citat.

AFEER face precizarea că toate exemplele de evoluție a prețurilor se referă la piața angro, dar prețul final include pe lângă prețul energiei și costurile de rețea - transport și distribuție, cogenerare de înaltă eficiență, certificatele verzi, acciza și TVA.

Sursa: <https://www.agerpres.ro/economic-intern>